

✘ Gemeente
✘ Amsterdam
✘

Monitor 30 km/u in de stad

Tussenrapportage resultaten eerste half jaar

Colofon

Titel

Monitor 30 km/u in de stad - Tussenrapportage resultaten eerste half jaar

Status

Concept

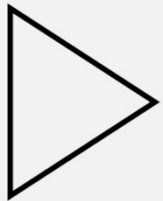
Datum

2 oktober 2024

Uitgave

Gemeente Amsterdam

Inhoud

Inleiding

Snelheid

Draagvlak

Tussenconclusies

Inleiding

Aanleiding en doel

In december 2023 is de maatregel 30 km/u in de stad ingevoerd. Op een groot aantal gebiedsontsluitingswegen is de maximumsnelheid verlaagd van 50 naar 30 km/u. Dit zijn zogeheten GOW30-wegen geworden. Dat zijn wegen met relatief veel verkeer, maar waar de verblijfsfunctie meer prioriteit krijgt. In totaal zijn circa 4.500 verkeersborden geplaatst en zijn 140 verkeerslichten opnieuw ingesteld. In de loop van 2024 wordt ook nog meer dan 200 kilometer markering aangepast. De maatregel moet bijdragen aan de hogere doelen van een veilige, leefbare en toegankelijke stad.

Onderwerpen van de monitor

De effecten van de maatregel worden gemonitord voor, tijdens en na invoering van de maatregel. Daarbij wordt uiteindelijk gekeken naar een zevental aspecten:

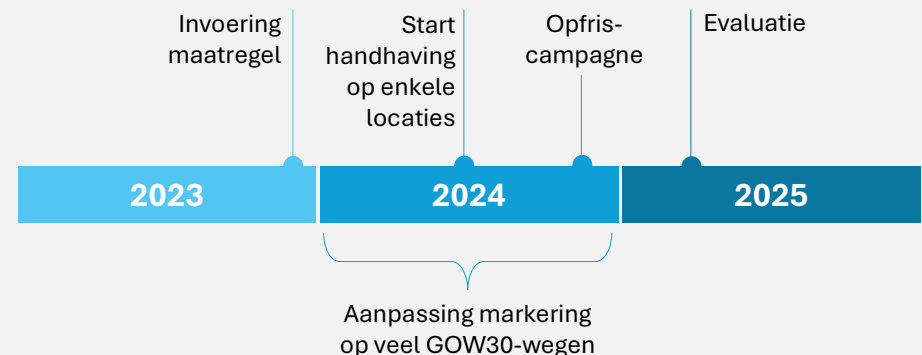
1. Snelheden auto
2. Snelheden openbaar vervoer
3. Draagvlak voor maatregel
4. Verkeersveiligheid
5. Hoeveelheid verkeer en routes
6. Leefbaarheid (luchtkwaliteit en geluid)
7. Rijtijden nood- en hulpdiensten

Disclaimer

Deze tussenrapportage beperkt zich tot de eerste drie aspecten en gaat alleen over het eerste halfjaar van 2024. Het zijn dus voorlopige resultaten op basis van informatie die nu beschikbaar is. Data en analyse van de andere aspecten volgen in de loop van dit jaar. In het eerste kwartaal van 2025 komt een evaluatie, waarin alle effecten over het gehele jaar 2024 worden beschreven. Daarin zullen ook dwarsverbanden tussen de verschillende aspecten worden gelegd en wordt meer duiding gegeven aan de resultaten.

Tijdelijk belangrijke momenten

Onderstaande figuur toont een aantal bepalende momenten rond de invoering van de maatregel 30 km/u in de stad en de monitoring ervan.

**Overzichtskaart wegtypen
na invoering maatregel**

- GOW30-wegen
- GOW50-wegen
- GOW70-wegen

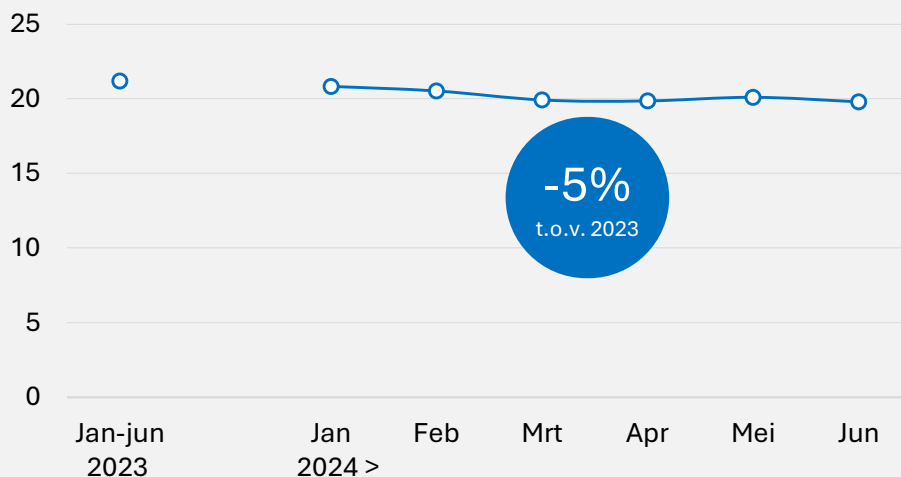
Snelheden

Daling gemiddelde snelheid op GOW30-wegen

De gemiddelde snelheid* van het autoverkeer op GOW30-wegen ligt in het eerste half jaar van 2024 ongeveer 5% lager dan in dezelfde periode in 2023 toen daar nog 50 km/u mocht worden gereden. De snelheden variëren enigszins per maand. Dit is normaal en heeft onder andere te maken met de drukte op de weg die verschilt per maand.

Ontwikkeling gemiddelde snelheid autoverkeer

Cijfers betreffen de gemiddeld gereden snelheden overdag** op GOW30-wegen (in km/u).

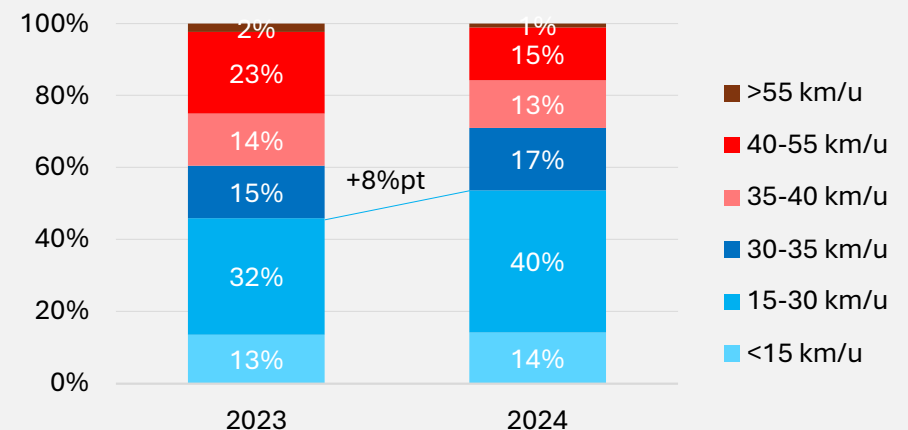

30 km/u op ruim de helft van de GOW30-wegen

Op iets meer dan de helft van alle GOW30-wegen wordt gemiddeld 30 km/u of minder gereden*. Dat is een toename van 8 procentpunt ten opzichte van een jaar geleden. Op iets minder dan de helft van de GOW30-wegen rijdt men nog te hard. Het aandeel wegen waar minder dan 15 km/u wordt gereden, is min of meer gelijk gebleven. Dit duidt erop dat de maatregel niet heeft geleid tot extra congestie in de stad.

Verdeling snelheidsklassen autoverkeer

Cijfers betreffen de gemiddeld gereden snelheden in de eerste zes maanden van het jaar overdag* op GOW30-wegen.

* Dit zijn *gemiddelde* snelheden per wegvak; optrekken, afremmen en stilstaan voor een verkeerslicht zijn hierbij inbegrepen. De maximale snelheid op een wegvak kan dus hoger liggen.

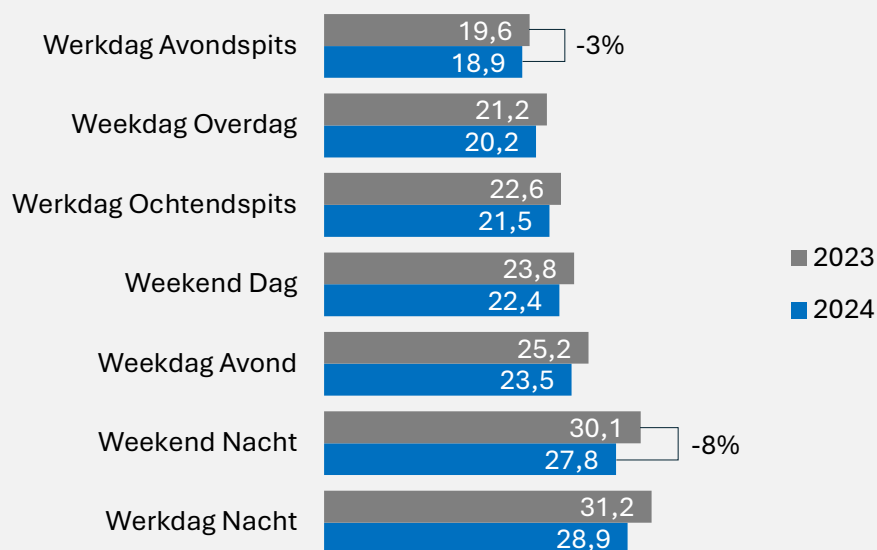
** Overdag is op werkdagen tussen 9 en 16u en tussen 18 en 19u en in het weekend tussen 11 en 16u en tussen 18 en 19u. Brondata: TomTom.

Snelheden fluctueren per moment van de week

De verschillen in drukte op de weg hebben effect op de gereden snelheid. In de avondspits zijn de snelheden het laagst en in de nachten het hoogst. Op alle momenten van de week zijn de gemiddelde snelheden in 2024 3 tot 8% lager dan in 2023.

Snelheden per moment van de week

Cijfers betreffen de gemiddeld gereden snelheden op GOW30-wegen in de eerste zes maanden van het jaar (in km/u).

Ook op 50 km/u wegen wordt minder hard gereden

Opvallend is dat de gemiddelde snelheid ook is afgenomen op wegen die 50 km/u zijn gebleven. De afname daar is 4%. Het is mogelijk dat automobilisten ook op die wegen hun snelheid

vrijwillig matigen. Het kan ook zijn dat voor hen niet duidelijk is dat daar nog steeds 50 km/u gereden mag worden. Een andere mogelijke oorzaak is dat een deel van het verkeer zich verplaatst van 30 km/u wegen naar 50 km/u wegen, waardoor daar de doorstroming afneemt. Dat is in deze tussenrapportage nog niet onderzocht, maar maakt wel deel uit van de evaluatie. Daarin wordt ook nader gekeken naar de snelheden per straat.

Langere reistijden

De lagere gemiddelde snelheid leidt ook tot langere reistijden. De gemiddelde toename van de reistijd bedraagt overdag 5%. Dit betekent dat een rit van bijvoorbeeld 10 minuten nu 30 seconden langer duurt.

Snelheid openbaar vervoer omlaag

Op 12 buslijnen en 14 tramlijnen zijn de effecten op de omlooptijden geanalyseerd door het GVB. Het betreft een eerste indicatie op basis van een beperkt aantal ritten*. Op ongeveer de helft van die 26 lijnen is de omlooptijd met maximaal 1 minuut toegenomen. Op 6 buslijnen is de omlooptijd tussen 1 en 2 minuten toegenomen en op 2 buslijnen bedroeg de omlooptijd 2 tot 3 minuten extra. Op de overige 6 lijnen is geen effect gemeten. De effecten zijn iets minder groot dan van tevoren was ingeschat door het GVB. Mogelijk komt dit ook doordat ten tijde van de meting nog weinig markeringen en belijningen waren aangepast. Later dit jaar wordt de analyse daarom herhaald en verdiept.

* Gebaseerd op data van een week voor invoering (9 t/m 15 oktober 2023) en een week na invoering (3 t/m 9 februari 2024). Lijnen met langdurige omleidingen in één of beide perioden en nachtbusen zijn niet meegenomen in de analyse.

Maximale snelheden met 10% omlaag

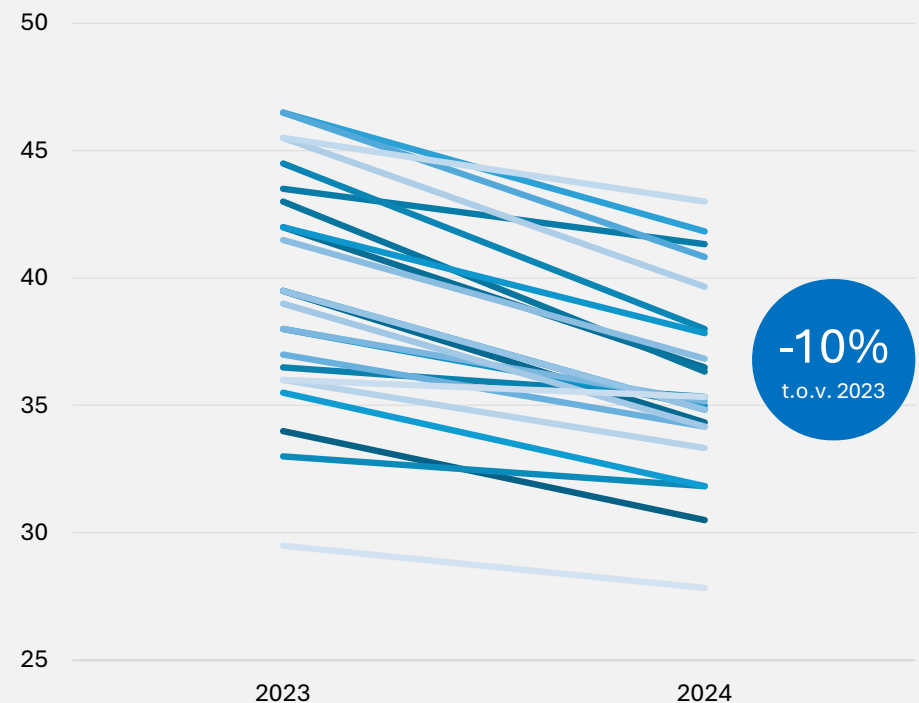
Naast de gemiddelde snelheden op alle GOW30-wegen bij elkaar is het ook relevant hoe hard wordt gereden op wegvakken waar automobilisten door kunnen rijden en niet worden opgehouden door bijvoorbeeld verkeerslichten. In deze tussenrapportage is daar nog geen diepgaande analyse naar gedaan. Wel is op basis van een beperkte steekproef een eerste indicatie te geven. In de steekproef zijn in elk stadsdeel 3 wegvakken geselecteerd waar weinig verstoringen optreden. Op die wegvakken liggen de gemeten snelheden dus dicht bij de maximale snelheden die daar worden gereden.

In de grafiek hiernaast is te zien dat de snelheden op de onverstoorde GOW30-wegvakken een stuk hoger liggen dan het gemiddelde in Amsterdam. In het eerste halfjaar van 2023 liggen de snelheden op de 24 wegvakken gemiddeld op 40 km/u. In het eerste half jaar van 2024 is dit gedaald naar 36 km/u. Dat komt neer op een daling van -10%.

In de brede evaluatie die volgt in 2025 wordt deze analyse verder uitgebreid met meer wegvakken en worden ook de snelheden in de tweede helft van dit jaar betrokken.

Snelheden op wegvakken zonder verstoring

Cijfers betreffen de gereden snelheden overdag* op 24 geselecteerde GOW30-wegvakken waar weinig verstoringen zijn van bijvoorbeeld verkeerslichten. De cijfers zijn het gemiddelde van de eerste zes maanden van het jaar (in km/u).

* Dit zijn *mediane* snelheden van wegvakken die niet of nauwelijks worden verstoord door optrekken, afremmen en stilstaan voor een verkeerslicht. Deze snelheden liggen dicht in de buurt van de maximaal gereden snelheden. Overdag is op werkdagen tussen 9 en 16u en tussen 18 en 19u en in het weekend tussen 11 en 16u en tussen 18 en 19u. Brondata: TomTom.

Draagvlak

Meerderheid Amsterdammers positief over maatregel

In juli 2024 is aan een panel van ongeveer 1.500 Amsterdammers gevraagd wat ze van de maatregel 30 km/u in de stad vinden. In totaal hebben 817 mensen de vraag beantwoord. Dit geeft een vrij goed beeld van de gehele Amsterdamse bevolking. Het overgrote deel (75%) van de mensen die geen auto tot hun beschikking hebben, zijn (zeer) positief over de maatregel. Ook van de autobezitters is de meerderheid (zeer) positief. In totaal* zijn 6 van de 10 Amsterdammers (zeer) positief over 30 km/u in de stad. Ongeveer 10% van de niet-autobezitters en 30% van de autobezitters is (zeer) negatief over de maatregel.

De mensen die positief zijn over de maatregel noemen de verkeersveiligheid het vaakst als reden. Ook zijn zij vaak positief over het verkeersbeeld dat rustiger is geworden. Een aantal mensen noemt de positieve effecten op het milieu en geluidsoverlast als pluspunten.

De mensen die negatief zijn over de maatregel geven aan dat veel automobilisten zich niet houden aan de snelheid en vragen om meer handhaving. Veel mensen zijn ontevreden dat fatbikes en scooters nu harder rijden dan auto's. Sommige mensen vinden 30 km/u te langzaam.

De mensen die meer neutraal staan tegenover de maatregel geven vooral aan dat het niet overal logisch is waar 50 of 30 km/u

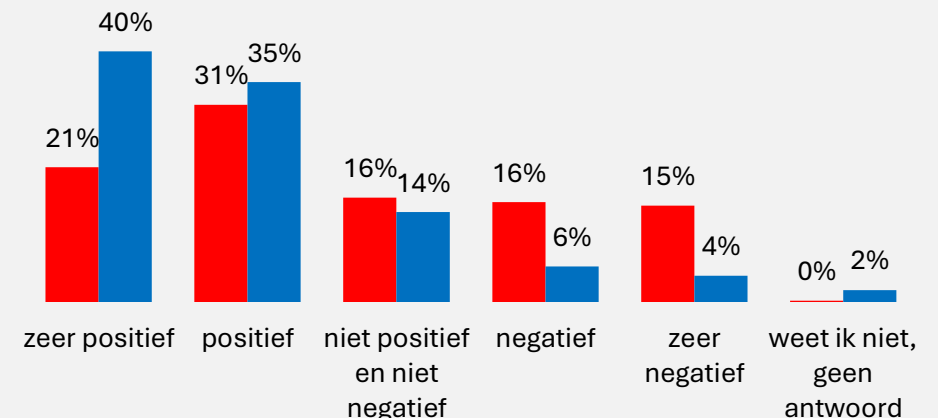
mag worden gereden. Ze noemen daarbij de weginrichting vaak als oorzaak voor de verwarring.

Draagvlak 30 km/u in de stad

In december 2023 is de maatregel 30 km/u in Amsterdam ingevoerd. Op een groot aantal wegen is de maximumsnelheid verlaagd van 50 naar 30 kilometer per uur. De maatregel moet bijdragen aan de verkeersveiligheid en leefbaarheid van de stad. Hoe beoordeelt u deze maatregel?

■ Personen met beschikking over een auto

■ Personen zonder beschikking over een auto

* Onder de respondenten bevinden zich zowel autobezitters als niet-autobezitters en mensen uit verschillende inkomensklassen en stadsdelen. Wel is het aandeel hoogopgeleiden en autobezitters onder de respondenten wat hoger dan bij de gehele Amsterdamse bevolking. Hiervoor is gecorrigeerd in de berekening.

Toelichting op beoordeling maatregel 30 km/u in de stad

Kunt u uw antwoord toelichten? De open antwoorden zijn in de grafiek geclusterd in 18 categorieën.

■ Positief ■ Neutraal ■ Negatief

Tussenconclusies

Op grond van de analyse van het eerste halfjaar nadat de maatregel is ingevoerd kan een tweetal tussenconclusies worden getrokken.

Er wordt daadwerkelijk langzamer gereden

Gemiddeld genomen is de snelheid op GOW30-wegen met 5% gedaald. Op wegvakken die niet worden verstoord door verkeerslichten is de snelheidsafname 10%. Ook op wegen die 50 km/u zijn gebleven, is de snelheid gedaald. Bij het openbaar vervoer leidt de maatregel op een aantal lijnen tot langere omlooptijden, maar iets minder dan van te voren was ingeschat door het GVB.

Meerderheid Amsterdammers positief over maatregel

In totaal zijn 6 van de 10 Amsterdammers (zeer) positief over 30 km/u in de stad. Het overgrote deel (75%) van de mensen die geen auto tot hun beschikking hebben, zijn (zeer) positief over de maatregel. Ook van de autobezitters is de meerderheid (zeer) positief. Ongeveer 10% van de niet-autobezitters en 30% van de autobezitters is (zeer) negatief over de maatregel.